

Na osnovu člana 20., 41. i 69. stav (3) Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH," broj 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 66/13), člana 4., 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12) i člana 18. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/04), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana _____ godine donosi

ODLUKU O VELIKIM IZLOŽENOSTIMA

Član 1. Predmet

1. Ovom Odlukom (u daljem tekstu: Odluka) propisuju se minimalni zahtjevi u upravljanju velikim izloženostima kojima je banka izložena u svom poslovanju, a koji uključuju obračun vrijednosti izloženosti, utvrđivanje i upravljanje velikim izloženostima, izvještajne zahtjeve, ograničenje velikih izloženosti, pridržavanje zahtjevu za velike izloženosti, obračun dodatnog kapitalnog zahtjeva za velike izloženosti koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja, postupke kojima se sprečavaju banke da izbjegavaju dodatne kapitalne zahtjeve, priznate tehnike smanjenja kreditnog rizika, izuzeća i obračun efekata primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika.
2. Ova Odluka primjenjuje se na banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FBiH), kojima je Agencija izdala bankarsku dozvolu.
3. Na pitanja vezana za upravljanje velikim izloženostima u bankama koja nisu definisana ovom Odlukom, a definisana su zakonom ili drugim podzakonskim aktima, primjenjivat će se odredbe toga zakona ili drugog podzakonskog akta.
4. Banke su dužne nadzirati i kontrolisati svoje velike izloženosti u skladu sa ovom Odlukom.

Član 2. Definicije

1. Kontrola znači odnos između matičnog društva i društva kćeri na način kako je definisano članom 22. Direktive 2013/34/EU o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidiranim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste preduzeća ili primjenjenim računovodstvenim standardima kojima privredna društva podliježu u skladu sa Uredbom broj 1606/2002 ili sličan odnos između bilo koje fizičke ili pravne osobe i društva.
2. Grupa povezanih osoba znači jedno od sljedećeg:

- (a) dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje, ako se ne dokaže drukčije, predstavljaju jedan rizik jer jedna od njih, direktno ili indirektno, ima kontrolu nad drugom osobom ili drugim osobama;
- (b) dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba između kojih ne postoji odnos kontrole opisan u tački (a), a za koje se smatra da predstavljaju jedan rizik, jer su tako međusobno povezane da, ako bi za jednu od tih osoba nastali finansijski problemi, posebno teškoće povezane sa finansiranjem ili otplatom, druga osoba ili sve ostale osobe vjerojatno bi se i same suočile sa poteškoćama povezanim sa finansiranjem ili otplatom.

Neovisno o tačkama (a) i (b) kada centralna vlada ima direktnu kontrolu nad ili je direktno povezana sa više od jednom fizičkom ili pravnom osobom, grupa koju čine centralna vlada i sve fizičke ili pravne osobe nad kojima ona u skladu sa tačkom (a) ima direktnu ili indirektnu kontrolu ili su u skladu sa tačkom (b) povezane sa njom ne mora se smatrati grupom povezanih osoba. Umjesto toga se postojanje grupe povezanih osoba koju čine centralna vlada i druge fizičke ili pravne osobe može procjenjivati zasebno za svaku osobu nad kojom ona u skladu sa tačkom (a) ima direktnu kontrolu ili sa kojom je u skladu sa tačkom (b) direktno povezana i sve fizičke i pravne osobe nad kojima ta osoba u skladu sa tačkom (a) ima kontrolu ili koje su u skladu sa tačkom (b) povezane sa tom osobom, uključujući centralnu vladu.

- 3. Matično društvo - znači društvo u smislu člana 22. stavova od 1. do 5. Direktive 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 26.06.2013. godine.
- 4. Društvo kći - znači društvo u smislu člana 22. stavova od 1. do 5. Direktive 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 26.06.2013. godine. Društvo kći u smislu člana 22 stava 1. Direktive 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 26.06.2013. godine i svako društvo nad kojim matično društvo ostvaruje dominantan uticaj.

Društva kćeri društava kćeri također se smatraju društvima kćerima koje je njihovo izvorno matično društvo;

- 5. Priznati kapital - definiše se kao zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala koji je jednak ili je manji od jedne trećini osnovnog kapitala.
- 6. Značajna valuta je svaka valuta koja čini više od 5% ukupne bilansne imovine ili obaveza.

Član 3. **Definicija izloženosti**

Za potrebe ove Odluke „izloženosti“ podrazumijevaju bilo koju imovinu ili vanbilansnu stavku iz dijela Odluke o izračunavanju kapitala banaka koji se odnosi na kapitalne zahtjeve za kreditni rizik – standardizovani pristup, definisane članom 50. Odluke o izračunavanju kapitala banaka, bez primjene pondera ili stepena rizika (faktora konverzije), a prije konverzije i tehnika smanjenja kreditnog rizika.

Član 4.
Definicija velike izloženosti

Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica smatra se velikom izloženošću ako je njena vrijednost jednaka ili prelazi 10% njenog priznatog kapitala.

Član 5.
Izračun vrijednosti izloženosti

1. Izloženosti koje proizilaze iz stavova iz Priloga II. Odluke o izračunavanju kapitala banaka izračunavaju se u skladu sa članovima 51., 52. i 53. Odluke o izračunavanju kapitala banaka.
2. Banke koje izračunavaju kapitalne zahtjeve za svoje transakcije u knjizi trgovanja u skladu sa kapitalnim zahtjevima za pozicijski rizik, odnosno članom 130. Odluke o izračunavanju kapitala banaka i dijelom VI - Odluke o izračunavanju kapitala banaka vezano za kapitalni zahtjev za rizik namirenja izračunavaju izloženosti prema pojedinačnim licima koje proizilaze iz knjige trgovanja sabiranjem sljedećih stavki:
 - (a) viška dugih pozicija banke nad njenim kratkim pozicijama u svim finansijskim instrumentima koje je izdala određeno lice pri čemu se neto pozicija u svakom pojedinom instrumentu izračunava u skladu sa metodama iz dijela Odluke o izračunavanju kapitala banaka vezano za kapitalne zahtjeve za pozicijski rizik;
 - (b) neto izloženosti za poslove pružanja usluge provedbe ponude, odnosno prodaje dužničkih ili vlasničkih instrumenata uz obavezu otkupa ili su predmet pokroviteljstva trećih strana na osnovu službenih ugovora.

Neto izloženost se izračunava tako da se oduzmu pozicije proizišle iz pružanja usluge provedbe ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa koje su na temelju sklopljenih sporazuma, upisala treća lica ili su predmet pružanja usluge provedbe ponude (engl. underwriting), odnosno prodaje od strane trećih osoba, te umanju faktorima iz člana 148. Odluke o izračunavanju kapitala banaka.

Banke uspostavljaju sisteme praćenja i kontrole svojih izloženosti proisteklih iz poslova pružanja usluge provedbe ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa između vremena nastanka obaveze i sljedećeg radnog dana u vezi sa prirodom rizika koji proizilaze iz poslovanja na relevantnim tržištima;
 - (c) izloženosti koje proizilaze iz transakcija koje se odnose na rizik namirenja – član 111. do člana 113. Odluke o izračunavanju kapitala banaka, sa tim licem pri čemu se za izračun vrijednosti izloženosti navedene izloženosti izračunavaju kako je određeno tim članovima.
3. Ukupne izloženosti prema pojedinačnim licima ili grupama povezanih lica izračunavaju se sabiranjem izloženosti u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi.
4. Izloženosti prema grupama povezanih lica izračunavaju se zbrajanjem izloženosti prema pojedinačnim licima iz grupe.
5. Izloženosti ne uključuju sljedeće:

- (a) u slučaju transakcija kupoprodaje valute, izloženosti nastale u redovnom roku namirenja ne dužem od dva radna dana nakon datuma izvršenog plaćanja;
 - (b) u slučaju transakcija kupovine ili prodaje vrijednosnih papira, izloženosti nastale u redovnom roku namirenja, ne dužem od pet radnih dana nakon datuma izvršenog plaćanja ili isporuke vrijednosnih papira, zavisno od toga što nastupi ranije;
 - (c) u slučaju pružanja usluga prijenosa novčanih sredstava, uključujući usluge pružanja platnog prometa, poravnanja i namirenja u svim valutama i korespondentnog bankarstva ili usluga poravnanja, namirenja i skrbništva finansijskih instrumenata, odgođene naknade sredstava te druge izloženosti koje proizilaze iz poslovanja klijenata, a koje ne traju duže od sljedećeg radnog dana;
 - (d) u slučaju pružanja usluga prijenosa novčanih sredstava uključujući pružanje usluge platnog prometa, poravnanja i namirenja u svim valutama i usluga korespondentnog bankarstva, unutar dnevne izloženosti prema bankama koje pružaju navedene usluge;
 - (e) izloženosti koje predstavljaju odbitnu stavku od regulatornog kapitala u skladu sa članovima 8., 18. i 24. Odluke o izračunavanju kapitala banaka.
6. Kako bi se utvrdila ukupna izloženost prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba prema kojima banka ima izloženosti na temelju transakcija člana 54. tačke (n) Odluke o izračunavanju kapitala banaka ili na temelju drugih transakcija gdje postoji izloženost prema odnosnoj imovini, banka procjenjuje njene odnosne izloženosti ovisno o ekonomskoj biti strukture određene transakcije i rizike koji je svojstven strukturi same transakcije, a radi utvrđivanja predstavlja li ona dodatnu izloženost. Banka je dužna procijeniti svaku transakciju, njene odnosne izloženosti ili oboje. Banka je dužna, osim procjenjivanja rizika koji proizilaze iz odnosnih izloženosti, procijeniti i rizik koji proizilazi iz transakcije kao cjeline.
7. U pogledu utvrđivanja uvjeta i metodologije koji se primjenjuju za utvrđivanje ukupne izloženosti banke prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba u vezi sa izloženostima na temelju transakcija iz tačke (n) člana 54. Odluke o izračunavanju kapitala banaka i drugih transakcija pri kojima postoji izloženost prema odnosnoj imovini i uvjeti pod kojima struktura transakcija sa odnosnom imovinom ne čini dodatnu izloženost, primjenjuju se odredbe delegirane Uredbe EU br. 1187/2014 o dopuni Uredbe EU br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26.06.2013. godine i EBA-ini tehnički regulatorni standardi kojima je pobliže uređeno pitanje utvrđivanja ukupne izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba u vezi sa transakcijama sa odnosnom imovinom.

Član 6. ***Ograničenje velikih izloženosti***

1. Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika u skladu sa članovima od 10. do 13. ove Odluke ne smije prelaziti 25% njenog priznatog kapitala.

2. U skladu sa članom 7. ove Odluke, banke su dužne u svakom trenutku poštovati relevantno ograničenje iz stava 1.
3. Imovina koja predstavlja potraživanja i druge izloženosti prema priznatim investicijskim društvima tretirati će se u skladu sa stavom 1. ovog člana.
4. Ograničenja iz ovog člana mogu se prekoračiti za izloženosti u knjizi trgovanja banke, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - (a) prekoračenje u odnosu na ograničenje iz stave 1. ovog člana proizilazi u potpunosti iz knjige trgovanja;
 - (b) banka ispunjava dodatni kapitalni zahtjev u vezi sa prekoračenjem ograničenja iz stava 1. koji se izračunava u skladu sa članovima 8. i 9. ove Odluke;
 - (c) ako je od prekoračenja prošlo 10 ili manje dana, izloženost u knjizi trgovanja prema toj osobi ili toj grupi povezanih osoba ne smije prelaziti 500% priznatog kapitala banke;
 - (d) sva prekoračenja koja traju duže od 10 dana zajedno ne prelaze 600% priznatog kapitala banke.

U svakom od slučajeva prekoračenja ograničenja, banka bez odgode obavještava Agenciju o iznosu prekoračenja i nazivu osobe na koju se prekoračenje odnosi, te kada je to primjenjivo, o nazivu grupe povezanih osoba na koje se prekoračenje odnosi.

Član 7.

Pridržavanje zahtjeva za velike izloženosti

1. Ako u iznimnom slučaju izloženosti prelaze ograničenje iz člana 6. stava 1., banka je dužna o vrijednosti izloženosti bez odgađanja izvijestiti Agenciju, koja može ako to okolnosti opravdavaju, dopustiti banci određeno razdoblje za usklađenje sa tim ograničenjem.

Član 8.

Izračun dodatnog kapitalnog zahtjeva za velike izloženosti koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja

1. Prekoračenje iz člana 6. stav 4. tačke (b) ove Odluke izračunava se odabirom onih stavki ukupne izloženosti u knjizi trgovanja prema određenom licu ili grupi povezanih lica koje nose najveći zahtjev za specifični rizik iz dijela VIII - Kapitalni zahtjevi za tržišni rizik, koji se odnosi na kapitalne zahtjeve za pozicijske rizike i dijela VI - kapitalnog zahtjeva za rizik namirenja Odluke o izračunu kapitala banaka čiji je zbir jednak prekoračenju iz člana 6. stav 4. tačke (a) ove Odluke.
2. Ako prekoračenje nije trajalo duže od 10 dana, dodatni kapitalni zahtjev iznosi 200% iznosa zahtjeva iz stava 1. za navedene stavke.
3. U razdoblju od 10 dana od nastanka prekoračenja, stavke koje čine prekoračenje, odabrane u skladu sa stavom 1. ovog člana, raspodjeljuju se u odgovarajuće redove u koloni 1. iz tabele, prema rastućem redoslijedu kapitalnih zahtjeva za specifični rizik iz dijela VIII Kapitalni zahtjevi za tržišni rizik dijela koji se odnosi na kapitalne zahtjeve za pozicijske rizike i dijela

VI - Kapitalnog zahtjeva za rizik namirenja Odluke o izračunavanju kapitala banaka. Dodatni kapitalni zahtjev jednak je zbiru kapitalnih zahtjeva za specifični rizik iz dijela VIII - Kapitalnog zahtjeva za tržišni rizik, dijela koji se odnosi na kapitalni zahtjev za pozicijski rizik i dijela VI - Kapitalnog zahtjeva za rizik namirenja Odluke o izračunu kapitala banaka za te stavke pomnožene sa odgovarajućim faktorom iz kolone 2. Tabele.

Tabela:

Kolona 1.: Prekoračenje ograničenja (na temelju postotka priznatog kapitala)	Kolona 2.: Faktori
Do 40%	200%
Od 40% do 60%	300%
Od 60% do 80%	400%
Od 80% do 100%	500%
Od 100% do 250%	600%
Više od 250%	900%

Član 9.

Postupci kojima se sprečavaju banke da izbjegavaju dodatne kapitalne zahtjeve

1. Banke ne smiju izbjegavati dodatne kapitalne zahtjeve iz člana 8. ove Odluke kojima podliježu u vezi sa izloženostima koje prelaze ograničenje iz člana 6. stava 1. ove Odluke kada navedene izloženosti traju duže od 10 dana, tako da privremeno prenesu navedene izloženosti drugom društvu, bilo da je ono u istoj grupi ili ne, niti poduzimanjem fiktivnih transakcija za zatvaranje izloženosti tijekom spomenutog desetodnevno razdoblja te kreiranjem novih izloženosti.
2. Banke su dužne imati sisteme koji osiguravaju da Agencija bude bez odgađanja obaviještena o svakom prijenosu iz stava 1. ovog člana.

Član 10.

Priznate tehnike smanjenja kreditnog rizika

1. Ako je prema članovima 11. do 13. ove Odluke, dopušteno priznavanje materijalne ili nematerijalne kreditne zaštite, ona mora ispunjavati zahtjeve za priznavanje i ostale zahtjeve iz dijela V – Tehnika smanjenja kreditnog rizika Odluke o izračunavanju kapitala banaka.
2. Banke su dužne analizirati, u mjeri u kojoj je to moguće, svoje izloženosti prema izdavaocima kolaterala, pružaocima nematerijalne kreditne zaštite i odnosnoj imovini u skladu sa članom 5. stavom 6. ove Odluke radi utvrđivanja mogućih koncentracija, te prema potrebi poduzimati mjere i obavještavati Agenciju o značajnim nalazima.

Član 11.

Izuzeca

1. Sljedeće su izloženosti izuzete od primjene člana 6. stava 1.:

- (a) stavke imovine koje predstavljaju potraživanja od centralne vlade, centralne banke kojima bi se, kada ne bi bila osigurana, u skladu s dijelom III - Kapitalni zahtjevi za kreditni rizik, Odluke o izračunavanju kapitala banaka, dodijelio ponder rizika 0%;
 - (b) stavke imovine koje predstavljaju potraživanja od međunarodnih organizacija ili multilateralnih razvojnih banaka kojima bi se, kada ne bi bila osigurana, u skladu sa dijelom III - Kapitalni zahtjevi za kreditni rizik, Odluke o izračunavanju kapitala banaka, dodijelio ponder rizika 0%;
 - (c) stavke imovine koje predstavljaju potraživanja osigurana eksplicitnim jamstvom centralne vlade, centralne banke, međunarodnih organizacija, multilateralnih razvojnih banaka, ako bi se neosiguranom potraživanju prema tim davaocima jamstva, u skladu s dijelom III - Kapitalni zahtjevi za kreditni rizik Odluke o izračunavanju kapitala banaka dodijelio ponder rizika 0%;
 - (d) ostale izloženosti prema ili za koje jamče centralne vlade, centralne banke, međunarodne organizacije, multilateralne razvojne banke, ako bi se neosiguranim potraživanjima prema tim subjektima ili prema davaocima jamstava, u skladu s dijelom III - Kapitalni zahtjevi za kreditni rizik Odluke o izračunavanju kapitala banaka, dodijelio ponder rizika 0%;
 - (e) stavke imovine i ostale izloženosti osigurane kolateralom u obliku gotovinskih pologa položenih u banku koja je matično društvo ili društvo kći te banke kreditora. Smatra se da je u ovu tačku uključena i gotovina koja je primljena na osnovu kredita i depozita druge ugovorne strane, koje je banka odobrila ili primila, a koji podliježu sporazumu o bilansnom netiranju, te koji su priznati u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka dijelom V -Tehnike smanjenja kreditnog rizika;
 - (f) stavke imovine i ostale izloženosti osigurane kolateralom u obliku certifikata o depozitu koje je izdala banka ili banka koja je matično društvo ili društvo kći te koje su kod njih pohranjene;
 - (g) izloženosti koje proizilaze iz neiskorištenih kreditnih linija koje su u Prilogu I Odluke o izračunavanju kapitala banaka klasificirane kao vanbilansne stavke niskog rizika te pod uslovom da je sporazum sklopljen s osobom ili grupom povezanih osoba u skladu sa kojim se neiskorišteni dio linije može povući samo ako se utvrdi da to neće prouzročiti prekoračenje ograničenja iz člana 6. stava 1. ove Odluke;
2. Agencija može banci dozvoliti da u potpunosti ili djelomično izuzeti sljedeće izloženosti:
- (a) pokrivene obveznice koje udovoljavaju uslovima iz člana 69. stavova 1. i 3. Odluke o izračunavanju kapitala banaka;

- (b) stavke imovine koje predstavljaju potraživanja od i druge izloženosti prema bankama, pod uslovom da te izloženosti nisu dio regulatornog kapitala navedenih banaka, ne traju duže od sljedećeg radnog dana te nisu iskazane u nekoj od značajnijih valuta trgovanja;
3. Agencija se mogu koristiti izuzećem iz stava 2. samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- (a) posebna priroda izloženosti, druge ugovorne strane ili odnosa između banke i druge ugovorne strane uklanja ili smanjuje rizik izloženosti i
 - (b) preostalim rizikom koncentracija može se upravljati drugim jednako učinkovitim sredstvima kao što su aranžmani, procesi i mehanizmi, uključujući pisane politike i postupke, razmatranjem i kontrolom rizika koncentracija koji proizilaze iz izloženosti prema svakoj drugoj ugovornoj strani, uključujući centralne (središnje) druge ugovorne strane, grupe povezanih drugih ugovornih strana i druge ugovorne strane iz istog privrednog sektora, iste geografske regije, iste djelatnosti ili povezane sa istom robom, primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, uključujući posebno rizike povezane sa velikim indirektnim kreditnim izloženostima kao što je jedan izdavalac kolaterala.

Član 12.

Izračun efekata primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika

1. Pri izračunu vrijednosti izloženosti za potrebe člana 6. stava 1. ove Odluke banka može primjenjivati „potpuno prilagođenu vrijednost izloženosti” (E*) izračunatu u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka dijelom V - Tehnike smanjenja kreditnog rizika, korektivne faktore i vrijednost prilagođenu za ročnu neusklađenost.
Potpuno prilagođenu vrijednost izloženosti (E*) banka može koristiti samo kod onih izloženosti za koje se kod utvrđivanja kapitalnih zahtjeva efekti finansijskog kolaterala izračunavaju na isti način – dosljednom primjenom za potrebe izračunavanja izloženosti i izračunavanja kapitalnih zahtjeva.
2. Banka koja primjenjuje složenu metodu finansijskog kolaterala pri izračunu vrijednosti izloženosti za potrebe člana 6. stava 1. dužna je provoditi povremeno testiranje otpornosti na stres svojih koncentracija kreditnog rizika, uključujući i u odnosu na vrijednost, koja se može realizirati naplatom primljenog kolaterala. Povremeno testiranje otpornosti na stres iz ovog stava odnosi se na rizike koji proizilaze iz potencijalnih promjena tržišnih uslova koji bi mogli negativno uticati na adekvatnost regulatornog kapitala banke, kao i na rizike koji proizilaze iz realizacije naplate iz kolaterala u stresnim situacijama.

Provedena testiranja otpornosti na stres moraju biti adekvatna i prikladna za procjenu takvih rizika. U slučaju da takvo povremeno testiranje otpornosti na stres pokaže da bi iznos naplate u slučaju realizacije kolaterala bio manji od iznosa koji bi se priznao kod složene metode finansijskog kolaterala, vrijednost kolaterala koja se smije priznati pri izračunu vrijednosti izloženosti za potrebe člana 6. stava 1. ove Odluke umanjuje se za izračunatu razliku.

Banke u svoje strategije za upravljanje koncentracijskim rizikom uključuju sljedeće:

- (a) politike i procedure za upravljanje rizicima koji proizilaze iz ročne neusklađenosti između izloženosti i svih kreditnih zaštita tih izloženosti;
- (b) politike i procedure u slučaju kada testiranje otpornosti na stres pokaže da bi iznos naplate u slučaju realizacije kolaterala bio manji od iznosa koji bi se priznao kod složene metode finansijskog kolaterala ili metode opisane u stavu 2.;
- (c) politike i procedure koji se odnose na koncentracijski rizik koji proizilazi iz primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, te posebno velikih indirektnih kreditnih izloženosti, na primjer, prema jednom izdavatelju vrijednosnih papira koji se uzimaju kao kolateral.

Član 13. **Metoda zamjena**

1. Ako za izloženost prema klijentu jamči treća strana ili ako je ona osigurana kolateralom koji je izdala treća strana, banka može:

- (a) smatrati dio izloženosti koji je osiguran jamstvom treće strane izloženošću prema toj trećoj strani, a ne prema klijentu, pod uvjetom da bi neosiguranoj izloženosti prema pružatelju zaštite u skladu sa dijelom Odluke o izračunavanju kapitala banaka, koji se odnosi na kapitalni zahtjev za kreditni rizik bio dodijeljen jednak ili manji ponder rizika nego ponder rizika dodijeljen neosiguranoj izloženosti prema klijentu;
- (b) smatrati dio izloženosti osiguran tržišnom vrijednošću priznatog kolaterala izloženošću prema toj trećoj strani, a ne prema klijentu, pod uvjetom da je izloženost osigurana kolateralom te pod uvjetom da bi osiguranom dijelu izloženosti u skladu sa dijelom Odluke o izračunavanju kapitala banaka, koji se odnosi na kapitalni zahtjev za kreditni rizik bio dodijeljen jednak ili manji ponder rizika nego ponder rizika dodijeljen neosiguranoj izloženosti prema klijentu. Banka ne smije primjenjivati pristup iz tačke (b) ovog stava ako postoji neusklađenost između dospjeća izloženosti i dospjeća zaštite.

Za potrebe ovog dijela, banka može primjenjivati obje metode, složenu metodu finansijskog kolaterala i metodu zamjene iz tačke (b) ovog stava samo ako joj je za potrebe člana 34. Odluke o izračunavanju kapitala banaka odobrena primjena obje metode, složene metode finansijskog kolaterala i jednostavne metode finansijskog kolaterala.

2. Banka primjenjuje stav 1. tačku (a):

- (a) ako je jamstvo nominirano u valuti drukčijoj od one u kojoj je nominirana izloženost, iznos izloženosti za koji se smatra da je pokriven izračunava se u skladu sa odredbama o postupanju sa valutnom neusklađenošću za nematerijalnu kreditnu zaštitu iz dijela Odluke o izračunavanju kapitala banaka, koji se odnosi na tehnike umanjenja kreditnog rizika;
- (b) neusklađenost između dospjeća izloženosti i dospjeća zaštite tretira se u skladu s odredbama o postupanju sa ročnom neusklađenošću iz Odluke o izračunavanju kapitala banaka, koji se odnosi na tehnike umanjenja kreditnog rizika;

Član 14.
Sposobnost utvrđivanja i upravljanja velikim izloženostima

1. Banka je dužna uspostaviti primjerene administrativne i računovodstvene postupke i odgovarajuće mehanizme interne kontrole za potrebe utvrđivanja, upravljanja, praćenja, izvještavanja i evidentiranja velikih izloženosti i njihovih naknadnih promjena u skladu sa ovom Odlukom.
2. Banka je dužna uspostaviti sistem internih kontrola kojima će se onemogućiti privremeni prijenos postojećih izloženosti na drugo lice u svrhu fiktivnog zatvaranja postojećih izloženosti i kreiranja nove izloženosti.
3. Banka je dužna uspostaviti sistem koji osigurava da bez odgađanja izvijesti Agenciju o prijenosima izloženosti iz prethodnog stava ovog člana.
4. Interna revizija dužna je kontinuirano ocjenjivati djelotvornost i primjenu politika i procedura te djelotvornost sistema internih kontrola iz ovog člana.

Član 15.
Izvještajni zahtjevi

1. Banka je dužna Agenciji dostavljati sljedeće informacije o svim velikim izloženostima, uključujući velike izloženosti na koje se ne primjenjuje član 6., stav 1. ove Odluke:
 - (a) podatke o osobi ili grupi povezanih osoba prema kojima banka ima veliku izloženost;
 - (b) vrijednost izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, ako je to primjenjivo;
 - (c) ako je primjenjivo, vrstu materijalne ili nematerijalne kreditne zaštite;
 - (d) vrijednost izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika izračunata za potrebe člana 6., stava 1. ove Odluke.
2. Uz informacije iz stava 1., banka je dužna Agenciji dostavljati sljedeće informacije u vezi sa njenih 10 najvećih izloženosti na konsolidiranoj osnovi prema bankama, uključujući velike izloženosti na koje se ne primjenjuje član 6., stav 1. ove Odluke:
 - (a) podatke o osobama ili grupi povezanih osoba prema kojima banka ima veliku izloženost;
 - (b) vrijednost izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, ako je to primjenjivo;
 - (c) ako je primijenjena, vrstu materijalne i nematerijalne kreditne zaštite;
 - (d) vrijednost izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika izračunatog za potrebe člana 6., stava 1. ove Odluke;
 - (e) očekivanu otplatu izloženosti izraženu kao iznos koji dopijeva u mjesečnim razdobljima dopijeaća unutar jedne godine, tromjesečnim razdobljima dopijeaća unutar tri godine te nakon toga u godišnjim razdobljima dopijeaća.
3. Izvještavanje se provodi kvartalno.

4. Agencija će izdati uputstvo u skladu sa EBA-nim regulatornim tehničkim standardima kako bi odredila sljedeće:
 - (a) jedinstveni formati za izvještavanje iz stava 3. koji su razmjerni prirodi, obimu i složenosti poslovanja banke, te upute za primjenu navedenih formata;
 - (b) učestalost i datume izvještavanja iz stava 3. ovog člana i
 - (c) IT rješenja koja se primjenjuju za izvještavanje iz stava 3. ovog člana.

Član 16.

Prelazne i završne odredbe

1. Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".
2. Banke su dužne najkasnije do 31.12.2017. godine uskladiti sa odredbama ove Odluke.
3. Stupanjem na snagu ove Odluke prestaju da važe odluke koje se odnose na pojedinačno upravljanje rizicima koji su predmet ove Odluke.